

Forfatter: Paludan-Müller, Fr.

Titel: Udrag fra Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, II. Bind

Citation: Paludan-Müller, Fr.: "Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, II. Bind", i Paludan-Müller, Fr.: *Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, II. Bind*, udg. af CARL S. PETERSEN , 1909, s. 611. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-paludanm02-shoot-idm139964403797552/facsimile.pdf> (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, II. Bind

Broders Levnet⁴): „Ved sit Tab blev han tøsset i Hættten⁵), „gal i Huen⁶, „skør i Kalotten⁷, „arrig i Kabuden⁸, „gal i Parykken⁹, o. s. v.

Side 327 Linje 24: *Ciolsbeo* (italiensk) egl. „en Læser, Hvister¹⁰, kaldtes i Italien en fortrolig Husven, der fulgte den gifte Dame i Selskaber, Teatret, paa Spasereture o. s. v. i Stedet for Mænden, der udenfor Huset kun var lidet sammen med Konen (nu gaet af Brug).

Side 327 Linje 35: *capoert* (latin) „fattet, begrebet¹¹“.

Side 327 Linje 38: *stimdeert* (latin) „tilskyndet¹²“.

Side 328 Linje 26—27: *Lavgsinteressenter og fric* [*Professionister*] ? : Lavsmestre og Frimestre. Om Lavene se Anm. til Side 95 Linje 6—7. Frimester kaldtes den Haandværker, som, ganske vist med betydelige Indskrænkninger (han maatte saaledes ikke holde Svende, men maatte kun benytte sig af sin egen Husstand ? : Kone og Børn), havde faaet Ret til at drive et ellers lavsbundet Haandværk uden at være optaget i vedkommende Lav. Frihandelsfolkene begunstigede Frimestrene, og i den 1838 oprettede Industriforening havde Oppositionen mod Lavsvangen sit Sæde.

Side 330 Linje 5—6: *vil Folket subscribere* | *Paa Kressvilen for sin stores Mand* | Jensen er i sin Begejstring noget højt oppe, men han er i sin Trang til at give sin Bounding et synligt Udtryk ganske i Overensstemmelse med det Parti, han tilhører. Af det liberale Partis Førere modtog saaledes Algreen-Ussing 1833 en stor Guldpokal fra 1250 „erkjendelige og beundrende Medborgere“, og 1842 modtog Orla Lehmann i Anledning af den ham overgaaede Højesteretsdom ikke alene fra Borgere og Bønder paa Falster en prægtig Gulddåse smykket med et emalliret Landskab omgivet af 6 kostbare Diamanter, men hans Billede hang i enhver Boghandlers Udbæugskaab og hans Buste stod i enhver Gilsaers Vinde.

Side 330 Linje 14: *Reunion française* ? : Fransk Forening; en saadan Forening fandtes i København i Slutningen af det 18de Aarh; hvorvidt den eksisterede endnu i Fyrreerne, eller hvorvidt der da fandtes andre Foreninger af Franskinteresserede, har Udgifveren ikke kunnet finde noget om.

Side 331 Linje 19: *Bettins* opkaldt efter Fruens ene Ideal: Bettina v. Arnim (Anm. til Side 272 Linje 29).

Side 331 Linje 20: *Julie* Kisteform for Julie.

Side 331 Linje 26—28 om Barbenethed som Kur for kirtelsvage Børn og som ny Mode i Fyrreerne har Udgifveren ikke kunnet finde yderligere Oplysninger.

Side 331 Linje 38: *Kætte for Mester Fix* | Udtrykket Mester Fix forklæres i Mathias Moths († 1719) store haandskrevne danske Ordbyg som betegnende dels „en, der vil vide alt bedre end andre og forstaar dog intet“, dels „Beddelen“. Ordet brugtes dog meget tidligt ogsaa i overført Betydning = „Skælm, Lurendrejjer“ [sm. Holberg 1724 („Mascarade“): „Jeronimus (til Henrich). Est du her, Mester Fix?“], og omtrent i denne Betydning bruges det her.

Side 332 Linje 5: *Kalvekros* almindeligere skrevet Kalvekrøs, kaldtes da krusede Bryststrimler paa Mandskraver eller -skjorter. Fru Luete Fich fortæller i sine Erindringer (Memoirer og Breve, udg. af Clansen og Rist, X 205): „Den 3. Juni 1819, som vi sad ved Aftensbordet, traadte Weyse ind ad Døren. Man var bedt til Brylluppet, men kom i et jammerligt Humør, i Stedet for at sige God Aften, foer han rundt om Bordet og klagede: „Ak, jeg uheldige Kartoffel, jeg kan ikke komme til Bryllup i Morgen, jeg har glemt mit Kalvekrøs hjemmef!“ Han var slet ikke at stille tilfreds, før Moder faldt paa at tillyde ham, at Mine Neumann strax kunde gaa ud og købe Kammerdug til et nyt Kalvekrøs, og Madam Honum, som just var her, lovede at staa op næste Morgen før Solen og sy det. Saa skulde Mine vadske, stive og stryge det og jeg kruse det. (Man kendte dengang ikke Krusemaskiner). De bedste Krøs blev lagt i overordentlig fine Lag (finere end Maskinerne siden kunde)